

Eisen mbo-certificaat

Pedagogisch klimaat in de kinderopvang

Code

C0125

Geldig vanaf

29-04-2023

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Pedagogisch medewerker kinderopvang (Crebonr 25696, Niveau 3)

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

Pedagogisch Werk (Gewijzigd 2021) (Crebonr 23285)

Pedagogisch Werk (Gewijzigd 2021-2) (Crebonr 23285)

1. Algemene informatie

C1: Pedagogisch klimaat in de kinderopvang

Indicatie studielast:

1200 sbu

Beroepsvereisten

Nee ,

De wettelijke beroepsvereisten uit de Wet IKK die per 1 januari 2025* ingaan voor mondelinge taalvaardigheid (3F) en werken met 0-jarigen (indien van toepassing) maken geen onderdeel uit van dit certificaat. Om vanaf 1 januari 2025 als pedagogisch medewerker in de kinderopvang te kunnen (blijven) werken dienen deze vereisten op andere manieren dan met dit certificaat te worden aangetoond.

*Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-49278.html>

en: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/opleiding-en-ondersteuning-medewerkers-kinderopvang>

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

- Dit certificaat geldt als aanvullend bewijs voor het voldoen aan de kwalificatie-eis in de cao Kinderopvang voor pedagogisch medewerker in ontwikkeling (PMio).

- Zij-instromers en herintreders kunnen met behulp van de diplomachecker en het stappenplan op de website: [https://www.kinderopvang-werkt.nl/nagaan-of-en-welke-\(bij\)scholing-zij-kunnen-volgen](https://www.kinderopvang-werkt.nl/nagaan-of-en-welke-(bij)scholing-zij-kunnen-volgen).

Beschrijving

Dit certificaat geeft de certificaathouder de mogelijkheid zich te bekwamen in de pedagogische basis van het werken met (jonge) kinderen in de kinderopvang. Hierbij gaat het om de zorg voor een veilig pedagogisch klimaat, gericht op de wensen en behoeften van het kind en het creëren van een verantwoorde en stimulerende speel/ontwikkelomgeving. Ook het bieden van persoonlijke verzorging en een hygiënische en gezonde omgeving komen aan bod.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

De branche kinderopvang kampt al jaren met grote personeelstekorten, zowel in de dagopvang als in de buitenschoolse opvang (bso), met name voor pedagogisch medewerker niveau 3. Oudere diploma's voldoen niet meer en diploma's van zij-instromers ook onvoldoende, waardoor bijscholing noodzakelijk is. In 2021 is het door de branche ontwikkelde competentieprofiel voor de startbekwame pedagogisch medewerker in de kinderopvang in opdracht van cao-partijen al vertaald naar een EVC-branchestandaard. Voor wie nog niet (volledig) aan deze branchestandaard voldoet, kan een (aanvullend) leertraject een goed alternatief of vervolg zijn. Deze selectie van beroepsgerichte onderdelen voorziet in een landelijk herkenbare opleidingsbehoefte en helpt de instroommogelijkheden van met name zij-instromers en herintreders in de kinderopvang te versnellen en te verbreden.

Zelfstandige betekenis

De certificaathouder is inzetbaar op de dagopvang en de bso, waar deze in staat is om een groepssituatie te creëren waarin kinderen prettig met elkaar omgaan en waarin het kind veilig is en zich thuis voelt. Ook kan de certificaathouder een verantwoorde en stimulerende speel-/ontwikkelomgeving creëren. Dit alles inspelend op de ontwikkeling van het kind en zijn wensen en behoeften wat betreft begeleiding.

Doelgroep

Pedagogisch medewerkers met een opleidingsachtergrond die alleen voor buitenschoolse opvang (kinderen 4-13 jaar) voldoet, herintreders met een verouderd diploma en zij-instromers met een relevant diploma die (weer) willen werken in de kinderopvang. Zij voldoen niet meer, of nog niet aan de huidige kwaliteitseisen wat betreft pedagogisch klimaat en zij moeten dit middels het behalen van dit certificaat aantonen.

Onderdeel van kwalificatie

C1: Pedagogisch klimaat in de kinderopvang

Pedagogisch Werk (Gewijzigd 2021)

Pedagogisch Werk (Gewijzigd 2021-2)

Pedagogisch medewerker kinderopvang 25696

Pedagogisch medewerker kinderopvang 25696

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling, B1-K1	Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling (deels), C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat, B1-K1-W1	Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat, C1-K1-W1
Inventariseert behoeften en wensen van het kind, B1-K1-W2	Inventariseert behoeften en wensen van het kind, C1-K1-W2
Creëert een verantwoorde en stimulerende speel/leeromgeving, B1-K1-W4	Creëert een verantwoorde en stimulerende speel/leeromgeving, C1-K1-W3

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen in de kinderopvang, P1-K1	Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen in de kinderopvang (deels), C1-K2
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Biedt persoonlijke verzorging, P1-K1-W5	Biedt persoonlijke verzorging, C1-K2-W1
Draagt zorg voor een hygiënische en gezonde omgeving, P1-K1-W6	Draagt zorg voor een hygiënische en gezonde omgeving, C1-K2-W2

3. Uitwerking

C1-K1: Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling (deels)

Complexiteit

De pedagogisch werker werkt in groepsverband met kinderen aan hun ontwikkeling en draagt bij aan hun opvoeding. Daarbij onderhoudt hij/zij - afhankelijk van de setting - ook contacten met ouder/vervangende opvoeder. Hij/zij werkt daarbij vooral volgens standaardprocedures en protocollen van de organisatie. Hierbij heeft hij/zij bijvoorbeeld te maken met de grenzen van het werken met protocollen en procedures enerzijds en het respecteren van de eigenheid van het kind anderzijds. De complexiteit van zijn/haar werkzaamheden zit voornamelijk in de hectiek die het werken met kinderen met zich meebrengt en het tegelijkertijd werken volgens de richtlijnen en doelstellingen van de organisatie. Zo wordt van hem/haar verwacht dat hij/zij aandacht schenkt aan elk kind en gelijk voor de groep als geheel en kan omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl. Ook wordt van hem/haar verwacht dat hij/zij kan inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden die direct om een oplossing vragen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De pedagogisch werker werkt samen met collega's in een team. Zijn/haar werkzaamheden stemt hij/zij af met het team en voert hij/zij zelfstandig uit onder regie van een (functioneel) leidinggevende. Hij/zij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn/haar eigen werkzaamheden en zijn/haar eigen aandeel in de samenwerking in het team. Bij nieuwe of complexe vraagstukken kan de pedagogisch werker terugvallen op zijn/haar (functioneel) leidinggevende en op het team. Eindverantwoordelijkheid ligt bij zijn/haar leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- heeft basiskennis van begrippen van (dys)functioneren door (chronische) ziekte(n)
- heeft kennis en inzicht in belang en waarde van stimulering van de ontwikkeling van een kind en van zijn/haar eigen rol daarin
- heeft kennis van beelden die (culturele) groepen van elkaar hebben
- heeft kennis van de cognitieve, motorische, sociale, emotionele, zintuiglijke, seksuele en creatieve ontwikkeling van een kind (0 - 23 jaar)
- heeft kennis van gezonde leefstijlen, met name gericht op voeding en bewegen
- heeft kennis van veelvoorkomende gedragsproblematieken bij kinderen
- heeft kennis van relevante wet- en regelgeving zoals wet kinderopvang, wet IKK, AVG en Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- heeft kennis van veelvoorkomende (kinder)ziekten en besmettingsrisico's
- kan educatieve interactievaardigheden toepassen: praten en uitleggen, ontwikkelingsstimulering, begeleiden van interacties
- kan een afwijkende ontwikkeling van kinderen herkennen
- kan in het bijzijn van kinderen voorbeeldgedrag tonen met een gezonde leefstijl
- kan omgaan met normoverschrijdend gedrag, conflictsituaties en agressie
- kan risicofactoren herkennen om dader resp. slachtoffer te worden van pesten, kindermishandeling, seksueel misbruik
- kan signalen van sociale problematiek herkennen waaronder pesten, huiselijk geweld, kindermishandeling, ongeletterdheid, seksueel misbruik en actie ondernemen volgens wet- en regelgeving en het beleid /protocol van de organisatie
- kan uitgangspunten van kinderp participatie toepassen
- kan voorlichtingsvaardigheden toepassen gericht op kinderen en ouders
- kan (kinder)EHBO/eerste hulp bij kleine ongevallen toepassen
- kan verbinding leggen tussen spelen, leren, ontwikkeling en ontmoeten

C1-K 1-W1: Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een optimaal groepsklimaat door een positieve en enthousiaste houding te tonen, belangstelling te tonen en aandacht te schenken aan elk individu en aan de groep. Hij/zij biedt structuur en (dag)ritme. Hij/zij houdt zicht op de kinderen in de groep en stimuleert positief gedrag. Hij/zij signaleert problemen in de interactie tussen kinderen, biedt emotionele ondersteuning en begeleidt de kinderen op een pedagogische manier om te komen tot 'oplossingen'. Hij/zij bespreekt waarden en normen met de kinderen. Hij/zij handhaaft orde, let op signalen in het gedrag en stemming van het kind en treedt regelend op bij in de groep ongewenst gedrag. Hij/zij signaleert opvallend gedrag van individuele of groepjes

C1-K 1-W1: Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat

kinderen en bespreekt dit met collega's en met ouders/vervangende opvoeders. Hij/zij zorgt dat de gang van zaken volgens verwachting verloopt en let daarbij op het welbevinden van elk kind, op veiligheid en onregelmatigheden.

Resultaat

Een groep waarin het kind veilig is en zich thuis voelt en waarin kinderen prettig met elkaar omgaan.

Gedrag

De pedagogisch werker:

- laat elk kind in de groep tot zijn recht komen;
- toont overwicht bij het handhaven van heldere afspraken en regels;
- toont rust en zelfvertrouwen, ook in onzekere en onduidelijke situaties;
- onderneemt tijdig doeltreffende actie bij signalen van opvallend gedrag;
- past interactievaardigheden effectief toe: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, structureren en grenzen, praten en uitleggen, ontwikkelingsstimulering, begeleiden van interacties.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Aandacht en begrip tonen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Omgaan met verandering en aanpassen

C1-K 1-W2: Inventariseert behoeften en wensen van het kind

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt informatie over het kind door te inventariseren wat de wensen en behoeften van het kind zelf zijn en/of door reeds bekende informatie te verzamelen, bijvoorbeeld door informatie te vragen aan collega's, gegevens uit intake- en oudergesprekken te inventariseren en/of door - met toestemming - het kind/leerlingdossier te lezen. Hij/zij vult zijn/haar gegevens aan met informatie die hij/zij verzamelt door het kind in verschillende situaties te observeren. De observatiegegevens legt hij/zij schriftelijk vast en hij/zij rapporteert hierover aan zijn/haar leidinggevende en/of het team.

Resultaat

De ontwikkeling van het kind en diens wensen en behoeften met betrekking tot de begeleiding zijn vastgelegd.

Gedrag

De pedagogisch werker:

- inventariseert op methodische wijze de ontwikkeling, wensen en behoeften van het kind;
- observeert zorgvuldig, methodisch en volgens geldende protocollen en procedures;
- is tactvol en empathisch bij het bespreken van zaken die mogelijk schaamtevol en moeilijk bespreekbaar zijn;
- registreert waarnemingen nauwgezet en accuraat;
- past interactievaardigheden effectief toe: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie en praten en uitleggen.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Ethisch en integer handelen, Onderzoeken, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 1-W3: Creëert een verantwoorde en stimulerende speel/leeromgeving

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar creëert een verantwoorde en stimulerende speel-/leeromgeving om kinderen te laten oefenen, ontdekken en ondervinden wat wel en niet lukt. Hij/zij richt de ruimte in en zorgt voor materialen die nodig zijn voor vrij spelen, leren of geplande activiteiten. Hij/zij controleert of de ruimte en de aanwezige materialen geschikt zijn voor de ontwikkelings- of leerdoelen of ze uitdagend zijn om spelen en leren te stimuleren, veilig en schoon zijn en geborgenheid bieden. Hij/zij doet waar nodig aanpassingen om onveilige situaties te voorkomen of beter aan te sluiten bij de ontwikkelings- of leerdoelen.

Resultaat

De ruimte en materialen zijn geschikt voor het realiseren van de ontwikkelings- of leerdoelen. Er is een verantwoorde en stimulerende speel-/leeromgeving gecreëerd.

Gedrag

De pedagogisch werker:

- kiest passende (duurzame) materialen afgestemd op de ontwikkelings- of leerdoelen;

C1-K 1-W3: Creëert een verantwoorde en stimulerende speel/leeromgeving

- controleert nauwgezet ruimte en materialen op vastgestelde criteria;
- werkt veilig en gezond overeenkomstig de voorschriften;
- is alert op eventuele onveilige situaties en neemt doeltreffende acties.

De onderliggende competenties zijn: Materialen en middelen inzetten, Analyseren, Instructies en procedures opvolgen

C1-K2: Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen in de kinderopvang (deels)

Complexiteit

De pedagogisch medewerker biedt de kinderen opvang en zorg gedurende de dag of delen van de dag en biedt een stimulerende omgeving voor de ontwikkeling. Hij/zij onderhoudt daarnaast contacten met de ouders/vervangende opvoeders. Hij/zij maakt daarbij gebruik van beroepsmatige kennis van opvoeden en ontwikkelen van kinderen in groepsverband en past daarbij beroepsspecifieke begeleidingsvaardigheden toe, alsook vaardigheden om spel- spel en ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren met kinderen. Hij/zij werkt vooral volgens standaardprocedures en volgens protocollen van de organisatie. Daarbij moet hij/zij om kunnen gaan met de 'grenzen' van protocollen en procedures in de begeleiding van kinderen, bijvoorbeeld als het gaat om het respecteren van de eigenheid van het kind. De complexiteit van zijn/haar werkzaamheden zit voornamelijk in de hectiek die het werken met kinderen met zich mee brengt en het tegelijkertijd werken volgens de richtlijnen en doelstellingen van de organisatie. Zo wordt van hem/haar verwacht dat hij/zij aandacht schenkt aan elk kind, tegelijk aandacht heeft voor de groep als geheel en kan omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De pedagogisch medewerker kinderopvang werkt samen met collega's in een team. zijn/haar werkzaamheden stemt hij/zij af met het team en voert ze zelfstandig uit onder regie van een (functioneel) leidinggevende. Hij/zij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn/haar eigen werkzaamheden en zijn/haar eigen aandeel in de samenwerking in het team. Eindverantwoordelijkheid ligt bij zijn/haar leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- heeft kennis van de mijlpalen gerelateerd aan de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkelingsgebieden voor de ontwikkeling van 0 tot 13 jaar
- heeft kennis van programma's gericht op het voorkomen van ontwikkelingsachterstanden, zoals programma's voor voorschoolse educatie
- heeft kennis van diversiteit en interculturele communicatie
- heeft kennis van het belang van spel voor de ontwikkeling van het kind
- heeft kennis van het Pedagogisch Kader/Curriculum
- heeft kennis van speel-, spel- en ontwikkelingsmaterialen ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen vanaf 0 jaar
- heeft specialistische kennis van de fysieke, cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, sociale, emotionele, zintuiglijke, seksuele en creatieve ontwikkeling van een kind van 0 tot 13 jaar
- kan pedagogische vaardigheden toepassen om gezond gedrag, zoals bewegen, gezond eten en hygiëne, te stimuleren en aan te leren bij kinderen/jongeren
- kan sociale en communicatieve vaardigheden toepassen bij haar werkzaamheden

C1-K 2-W1: Biedt persoonlijke verzorging

Omschrijving

De pedagogisch medewerker kinderopvang biedt het kind persoonlijke verzorging. Hij/zij ziet wanneer een kind (vanaf 0 jaar) verzorgd moet worden of ondersteuning nodig heeft. Bij de persoonlijke verzorging schenkt hij/zij aandacht aan het kind, herkent en reageert hij/zij op (verbale en non-verbale) uitingen en houdt hij/zij rekening met specifieke persoonlijke behoeften en de eigenheid van het kind. Hij/zij benut de persoonlijke verzorging als speel-/leersituatie. Hij/zij speelt in op individuele slaap-waakritmes van kinderen. Hij/zij stimuleert de zelfredzaamheid door uitleg te geven, voor te doen en te laten oefenen. Hij/zij geeft kinderen aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne. Hij/zij signaleert bijzonderheden en handelt daarnaar, bijvoorbeeld door collega's en ouders/vervangende opvoeders te informeren. In voorkomende situaties verleent hij/zij eerste hulp bij kleine ongevallen.

Resultaat

Het kind heeft op een prettige en veilige manier de benodigde zorg ontvangen en heeft daarbij persoonlijke aandacht gekregen. Bij bijzonderheden is tijdig en effectief gehandeld.

Gedrag

De pedagogisch medewerker kinderopvang:

- geeft het kind een respectvolle en passende verzorging;
- reageert snel en effectief op signalen van behoefte aan persoonlijke verzorging van het kind;
- past geschikte tiltechnieken toe;
- gaat discreet om met lichaamscontact tijdens de persoonlijke verzorging;
- gaat adequaat om met de dynamiek van baby's en jonge kinderen;
- past consequent het 'vier-ogen-principe' toe;

C1-K 2-W1: Biedt persoonlijke verzorging

- communiceert actief met het kind;
- past interactievaardigheden effectief toe: respect voor autonomie, sensitieve responsiviteit, praten en uitleggen.

De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 2-W2: Draagt zorg voor een hygiënische en gezonde omgeving

Omschrijving

De pedagogisch medewerker kinderopvang zorgt ervoor dat de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen in een opgeruimde, schone, hygiënische en gezonde omgeving kan verlopen. Hij/zij voert voorkomende werkzaamheden uit zoals afwassen, wassen van textiel, schoonmaken en bereiden van (eenvoudige) maaltijden. Met zijn/haar collega's stemt hij/zij af wie welke huishoudelijke taken uitvoert. Hij/zij geeft, in overleg, kinderen een rol in de uitvoering van (huishoudelijke) werkzaamheden en houdt hierbij het overzicht.

Resultaat

De begeleiding, opvoeding en ontwikkeling van de kinderen kan plaatsvinden in een opgeruimde, schone, hygiënische en gezonde omgeving.

Gedrag

De pedagogisch medewerker kinderopvang:

- werkt veilig en hygiënisch;
- voert de werkzaamheden effectief uit;
- gebruikt materialen en middelen op een doeltreffende en verantwoorde manier;
- maakt verantwoorde keuzes bij het bereiden van maaltijden en tussendoortjes, rekening houdend met gezondheid.

De onderliggende competenties zijn: Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen